

מדריך למורה: חילוק במחלק חד-ספרתי

למורה בלבד

מה בערכה

- **הדף עם חלק פאזל אחד** (ביסוס), למי שמתקשה: דוגמאות פתורות של נעמה ושל אלון.
- **הדף עם שני חלקי פאזל** (חיזוק והעמקה), למי ששולט בנושא: בחירת מחוברים, 0 במנה, הסבר בכתב וחידה.
- **המשחק "אוספים שאריות"**, לזוגות: עותק אחד, קובייה, שני עפרונות בצבעים שונים ודף טיוטה לכל זוג.

כל תלמיד מקבל דף אחד, לפי הרמה שלו. ארבע המשימות מקבילות בשני הדפים.

איך משתמשים בשיעור

- **מתי:** אחרי משימה 12, הספסלים (ספר, עמ' 69; מדריך למורה, עמ' 72-73).
- **כמה זמן:** הדף כ-20 דקות, כל תלמיד בעצמו. לדף עם שני חלקי פאזל צריך גם דף טיוטה (משימה 4). המשחק 10-15 דקות, בזוגות.
- **מי שסיים:** משחק עם תלמיד אחר שסיים. הכללים, החילוק השגוי וסוף המשחק כתובים בדף המשחק. אמרו לתלמידים שמי שמקבל בקובייה מספר גבוה יותר מתחיל, ושבנקודות שוות יש תיקו. אחרי חילוק שגוי מתקנים יחד.
- **פעילויות לפתיחת הנושא** (מדריך למורה, עמ' 67): בקשו לכתוב על הלוח האישי את 756 כסכום של מחוברים המתחלקים ב-6 (למשל 720 ו-36). אין הגבלה על מספר המחוברים.

דגשים למורה

- **כתיבה לפי המבנה העשרוני כשהמחוברים לא מתחלקים במחלק.** רואים אותו כשתלמיד מפרק בדף השני, משימה 1, את 945 למאות, עשרות ויחידות (900, 40 ו-5). מה עושים: הפנו את תשומת הלב לכך שלא כל מחובר מתחלק ב-7, והדגישו שהכתיבה לא חייבת להיות לפי המבנה העשרוני (מדריך למורה, עמ' 68). למשל, בתרגיל 637 חלקי 7 (ספר, עמ' 58) אפשר לפרק את 637 ל-630 ול-7: המנות 90 ו-1, והתוצאה 91 (מדריך למורה, עמ' 68).
- **0 שחסר במנה.** רואים אותו כשתלמיד כותב במנה 28 במקום 208 (הדף הראשון, משימה 2), או 76 במקום 706 (הדף השני, משימה 2 א'). מה עושים: חזרו יחד על השלבים של אלון, שלב אחרי שלב (מדריך למורה, עמ' 69). בדוגמה של אלון בדף הראשון, בשלב השני: אין מספיק עשרות לחלק ל-4, ולכן כותבים 0 במנה, ונותרו 2 עשרות. בקשו לבדוק בתרגיל כפל (מדריך למורה, עמ' 68): 28 כפול 4 אינו 832.
- **שארית שאינה קטנה מהמחלק** (מדריך למורה, עמ' 71). רואים אותה בטעות של רון (הדף השני, משימה 3 ב'), ובמשחק כשבן הזוג בודק. מה עושים: שאלו מה יכולה להיות השארית כשהמחלק 5. אם השארית גדולה מהמחלק או שווה לו, ממשיכים לחלק.
- **התעלמות מהשארית בסיפור** (מדריך למורה, עמ' 72-73). רואים אותה כשתלמיד עונה 14 שולחנות או 15 סירות. מה עושים: שאלו איפה ישבו ההורים (או התלמידים) שנשארו.

תשובות

הדף עם חלק פאזל אחד

משימה 1	89 ,9 ,80
משימה 2	המנה 208
משימה 3	א. המנה 36, השארית 3 · ב. במשבצות: 36 ו-3 (3 + 4 × 36 = 147)
משימה 4	המנה 14, השארית 2. צריך 15 שולחנות: גם לשני ההורים שנשארו.

הדף עם שני חלקי פאזל

משימה 1	135, במשבצת של "התוצאה". למשל, מחוברים 700, 210 ו-35, והמנות 100, 30 ו-5 (גם פירוק אחר נכון).
משימה 2	א. המנה 706, ובקו של תרגיל הבדיקה 706 · ב. המנה 335, ובקו של תרגיל הבדיקה 335
משימה 3	א. המנה 47, השארית 3 · ב. מקיפים "רון לא צודק": השארית 5 שווה למחלק. המנה הנכונה 48, בלי שארית.
משימה 4	א. המנה 15, השארית 6, ולכן צריך 16 סירות · ב. חידה: 2 תלמידים. ב-16 סירות יש 128 מקומות, ותפוסים 126.

המשחק "אוספים שאריות": השארית (הנקודות) לכל משבצת ולכל מחלק

משבצת	47	85	123	96	250	71	138	59	204	77	315	64	182	99	146	53	260	88	175	41	333	92	119	68
מחלק 2	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0
מחלק 3	2	1	0	0	1	2	0	2	0	2	0	1	2	0	2	2	2	1	1	2	0	2	2	2
מחלק 4	3	1	3	0	2	3	2	3	0	1	3	0	2	3	2	1	0	0	3	1	1	0	3	0
מחלק 5	2	0	3	1	0	1	3	4	4	2	0	4	2	4	1	3	0	3	0	1	3	2	4	3
מחלק 6	5	1	3	0	4	5	0	5	0	5	3	4	2	3	2	5	2	4	1	5	3	2	5	2
מחלק 7	5	1	4	5	5	1	5	3	1	0	0	1	0	1	6	4	1	4	0	6	4	1	0	5